

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

MIRČIŲ PRIEŽASČIŲ LIETUVOJE 2018–2021 METAIS ANALIZĖ

Darbo autorės. Agnė KUZMINSKYTĖ (VI kursas); Viktorija LAZAUSKAITĖ (VI kursas).

Darbo vadovai. Dr. Sigitas LAIMA, dr. Sigitas CHMIELIAUSKAS, vyr. rez. Diana VASILJEVAITĖ, VU Biomedicinos mokslų institutas, Patologijos, teismo medicinos katedra.

Darbo tikslas. Išanalizuoti ir palyginti 2018-2021 metais Lietuvoje įvykusių mirčių priežastis.

Darbo metodika. Atlikta retrospektyvinė 2018–2021 metais Lietuvoje įvykusių mirčių duomenų analizė. Į tyrimą įtraukti 1248 atvejai, kai mirties priežastis buvo liga, nelaimingas atsitikimas, savižudybė ar nužudymas. Nuasmeninti autopsijų duomenys gauti iš Valstybinės teismo medicinos tarnybos. Visiems mirusiesiems buvo atlikti toksikologiniai – alkoholio ir narkotinių medžiagų tyrimai. Kiekvienu atveju iš teisėsaugos institucijų buvo gauta informacija apie galimą nusikaltimo vietą, mirties laiką ir kitas mirties aplinkybes. Duomenų apdorojimui naudotos Microsoft Excel ir R Commander programos. Kiekybinių duomenų normalumui nustatyti naudotas Shapiro-Wilk testas, kiekybinių kintamųjų palyginimui naudotas T kriterijus. Vertės laikytos statistiškai reikšmingomis, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Tiriamąja imtį sudarė 1248 atvejai, kurių amžiaus vidurkis – 56,7 metai, mediana – 57,0 metai. Vyrai sudarė 74% ($n=924$) atvejų, bei amžiaus vidurkis šioje grupėje – 55 ± 15 metai, moterys sudarė 26% ($n=324$) atvejų, kurių amžiaus vidurkis – 62 ± 18 metai. Visos imties amžiaus vidurkis vyrų ir moterų grupėse skyrėsi statistiškai reikšmingai $p < 0,05$ ($p=0,0000000013$). Iš visų 1248 atvejų, 28% ($n=348$) mirčių įvyko 2018 metais, 20% ($n=256$) – 2019 metais, 24% ($n=301$) – 2020 metais, 27% ($n=343$) – 2021 metais. Skirstant tiriamąją imtį pagal mirties priežastis, mirtys dėl ligos sudarė 53% ($n=662$) visų atvejų, nelaimingi atsitikimai – 32% ($n=402$) atvejų, savižudybės – 12% ($n=154$) atvejų, nužudymai – 2% ($n=30$) atvejų. Kai nustatyta mirties priežastis buvo liga tiriamosios imties amžiaus vidurkis – $60,55 \pm 13,98$ metai, nelaimingų atsitikimų atvejais – $53,43 \pm 17,21$ metai, savižudybės atvejais – $51,28 \pm 18,01$ metai, nužudymo atvejais – $43,47 \pm 14,95$ metai. Tiriamoje grupėje, kai nustatyta mirties priežastis liga, dažniausiai buvo nustatyti kardiovaskulinės sistemos sutrikimai, antri pagal dažnį virškinimo trakto sutrikimai, trečia pagal dažnį mirties priežastis ligų grupėje – plaučių uždegimas. Visos imties tiriamųjų etilo alkoholio koncentracijos vidurkis – 1,95‰, mediana – 1,99‰, palyginus koncentracijų skirtumus pagal mėnesius statistiškai reikšmingo alkoholio koncentracijos skirtumo nėra, $p=0,71$. Visos imties moterų etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje $1,89 \pm 1,37$ ‰ ir vyrų etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje $1,96 \pm 1,26$ ‰ skiriasi statistiškai nereikšmingai, $p=0,62$. Mirčių dėl ligos atvejais vidutinė etilo alkoholio koncentracija kraujyje – $1,21 \pm 1,0$ ‰,

nelaimingų atsitikimų atvejais – $2,62 \pm 1,2\%$, savižudybių atvejais – $1,97 \pm 0,8\%$, nužudymo atvejais – $1,87 \pm 1,08\%$. Etilo alkoholio koncentracijos vidurkis kraujyje mirčių dėl ligos atvejais skiriasi statistiškai reikšmingai ($p < 0,05$) nuo mirčių, kai priežastis buvo nelaimingas atsitikimas. Lyginant vidutinę etilo alkoholio koncentraciją kraujyje mirčių dėl nelaimingo atsitikimo ir savižudybių atvejais, stebima statistiškai reikšmingai mažesnė etilo alkoholio koncentracija savižudybių grupėje, $p = 0,001$. Skirstant imtį pagal metus, 2018 metais etilo alkoholio vidurkis kraujyje – $2,04 \pm 1,27\%$, 2019 metais – $1,96 \pm 1,33\%$, 2020 metais – $1,91 \pm 1,28\%$, 2021 metais – $1,88 \pm 1,25\%$. 2018 metais mirusiųjų amžiaus vidurkis – $56,26 \pm 16,31$ metai, 2019 metais – $56,37 \pm 15,85$ metai, 2020 metais – $57,84 \pm 16,50$ metai, 2021 metais – $56,41 \pm 16,18$ metai. Tiriamaisiais priešpandeminiu, pandeminiu ir popandeminiu laikotarpiais visos imties mirusiųjų amžiaus vidurkis skiriasi statistiškai nereikšmingai.

Išvados. Tiriamosios imties amžiaus vidurkis – 56,7 metai. Amžiaus vidurkis vyrų ir moterų grupėse skyrėsi statistiškai reikšmingai. Dėl ligos mirę asmenys buvo vyresnio amžiaus, lyginant su kitomis mirties priežastimis. Kardiovaskulinės sistemos sutrikimai buvo dažniausia mirties priežastis ligų grupėje. Mirčių dėl ligos atvejais stebima statistiškai reikšmingai žemesnė etilo alkoholio koncentracija kraujyje lyginant su grupe, kai mirties priežastis – nelaimingas atsitikimas. Lyginant etilo alkoholio koncentraciją kraujyje mirčių dėl nelaimingo atsitikimo ir savižudybių grupėse, stebima statistiškai reikšmingai žemesnė etilo alkoholio koncentracija kraujyje savižudybių atvejais.

Raktažodžiai. Mirtis; mirties priežastis; alkoholio koncentracija kraujyje; kardiovaskulinės ligos; teismo medicina; autopsija.